

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. III. Referuntur nostratis sententiæ argumenta cum conclusione super ijs
reflexivâ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

69. Digna sunt etiam, ut proferantur, quæ S. Antoninus p. 8. Summæ tit. 2. cap. 5. §. 13. dicitur: Imperator, inquit, est Minister Papæ, eo ipso, quod est minister Dei, cuius vices gerit juxta Apostolum ad Romanos 13. Est autem Principalis agentis, eligere Ministros & instrumenta ad suum finem. Unde puto, quod Papa, cum universos fideles in præsentem Ecclesiâ ad pacem habeat ordinare, & ad spirituales finem consequendum dirigere & destinare, justâ causâ & rationabili existente, per se ipsum possit Imperatorem eligere, aut propter eligentium negligentiam & discordiam, aut propter populi Christiani & pacis providentiam, aut propter coercendam hereticorum & paganorum audaciam, & potentiam. Possit enim Papæ, sulcitur esse debet veritate, justitiâ, & æquitate: non enim potest adversus veritatem. His conformiter subdit is Ecclesiæ sanctæ Doctor: Potuit enim Papa Electores Imperatoris instituire, & institutos mutare cum causa rationabilis: sicut etiam Imperatorem electum potest non confirmare & confirmatum deponere &c. Et infra: Item Papa posset providere de Imperatore per hereditariam successionem, quando videret, populo Christiano pacem dari magis per hereditariam successionem Imperij.

70. Agmen hoc præcipuorum sacræ Theologiæ Doctorum claudit Ioannes Gerson, Universitatis Parisiensis olim Cancellarius, cujus sententiam supra §. 2. n. 28. posuimus ob oculos. Hic satis ergo sit, Auhoris Regalis Sacerdotij cit. §. 16. supra Gersonis placito proferre animadversionem. Nempe hoc præcipuum Academiæ Lutetiæ lumen negare quidem Pontificibus potestatem Juridicam & Civilem ac Ordinariam respectu Principum secularium, qualem scilicet habet Rex in suos subditos, & Domini directus in Vasallos, concedere tamen subjectionem Principum respectu Papæ, quando Jurisdictionibus, temporalitate, & dominio abutuntur, quam ipse vocat directivam & ordinativam, nos casualem & extraordinariam. Nec enim voluit Gerson pro casu, quando abutuntur, excludere coercitivam, directivam enim non tantum habet Papa, sed Episcopus quilibet, etiam extra casum abusûs, nec aliam potestatem Pontifici negat Gerson, quam illam ordinariam, quam Summo Pontifici etiam extra casum necessitatis alij concedebant. Et ideo Cardinalis Peronius apud Gramondum lib. 1. bist. Gersonem pro hac sententiâ, quam defendimus, laudat.

Reflexio.

71. Reflexionem faciendo super isthac rationatione, in primis occurrit advertendum, quod jam alias monuimus, inscriptum Divi Thomæ librum de Regimine non agnosci genuinum hujus Angelici Doctoris factum. Deinde desideratur, ut ostendatur, ad quæ fidei principia seu proximè, seu remotè reducuntur illæ Pontificiæ supra Reges potestatis prerogativæ deductæ ex prædictis sacræ Theologiæ seu Angelicis, seu Seraphicis, seu præcipuâ doctrinæ & sapientiæ laude conspicuis Doctoribus. Quod in probationem primam sequentis conclusionis reservamus.

72. Vnum hic occurrit accuratori discussioni dignissimum ex præallegato Gersono, ne-

gante Pontificis Summi supra Reges superioritatem esse juridicam; quemadmodum aliqui Bonifacio VIII. impulerunt, prætermissis super cunctos Christianos, ipsosque adeo Reges Civilem & Juridicam Jurisdictionem. De hac Gallis erga Bonifacium VIII. sub Philipo IV. Franciæ Rege ingenti opinione præced. disquis. 2. §. 1. n. 21. egimus, & ostendimus, non tam solido fundamento, quam suspicionis fucosam fuisse. Hoc tamen misso, cum idem Gerson Pontificum erga Reges potestatem, quam prius negabat, esse civilem & juridicam, postea vocet directivam, & ordinativam, sciscitari nunc placeat, an sub istâ directivâ & ordinativâ potestate intelligat comprehensam coercitivam quoque Jurisdictionis speciem? Moderni namque Pseudoreformatores prætendunt, Deum unicam supremam auctoritatem Civilem jure gladij armatam, Magistratui politico inexistentem instituisse potestatem, cujus Jurisdictioni omnis anima juxta Apostolum Rom. 13. sit subiecta? Hoc à mente Gersonis prorsus alienum esse, patet ex ejusdem præadductâ sententiâ, magisque patebit infra ex hujus accuratori discussione. At neque ista Neotericorum doctrina cohæret cum sacris Litteris. Si namque Deus unicam autoritativam, eamque Civilem Magistratui politico duntaxat inexistentem, jure gladij armatam potestatem instituisset, quomodo jam subsisteret illud Deuter. 17. effatum Divinum: Qui superbiert, nolens obedire sacerdotis Imperio &c. moriatur.

Objectio.

EX parte adversâ excipitur. Hanc sacerdotis potestatem non fuisse supremam, debuisseque Judicis accedere decretum, ut morte dignus esset, qui non obedierit.

Responsio.

Hic objectioni oppositum est, quod cit. Deuter. 17. cap. supremo Mosaicæ legis sacerdoti tribuatur potestas tali cum autoritate in dubijs interpretandi leges judiciales, ut ejus sententiæ standum fuerit, debueritque Judex decretum, seu judicium suum huic Sacerdotis sententiæ conformare, reusque adeo pronuntietur, qui sacerdotis imperio & decreto judicis volebat obedire. Ex quibus evincitur, Divinam ordinationem duo genera imperij distinxisse, alterum in Divinæ legis interpretatione, alterum in legis Divinæ sic declaratæ ad decretum ex eâ formandum applicatione consistentis. Et quidem prius ejus erat autoritatis, ut Judex civilis debuisset eidem subiectus esse, atque adeo oportet, eam sacerdotis sententiâ fuisse supremam, nec proinde subditam civili architectonica potestati, atque adeo hanc non absolutè, sed in suo duntaxat Foro civili supremam fuisse.

Quando igitur Rom. 13. v. 1. item Tit. 3. v. 1. Petri 2. v. 13. præcipitur, ut omnis anima sublimioribus potestatibus sit subdita, id de potestate civili locum habet non absolutè, sed in sensu accommodo, inter limites nempe fori Civilis ac Politici. Si namque in legis Mosaicæ statuta præter

præter Civilem ac Politicum Magistratum fuit Divinitus institutum supremum pro populo Israelitico sacerdotium, cum potestate gubernandi ea, quæ spectabant ad res sacras, & dubiorum circa legem, & causarum judicia occurrentium declarationem, cur non æquæ, imò magis in statu Evangelij dicatur præter supremam Politicæ autoritatis Magistratum, extræ sacerdotem supremum, cui in univèrsis causis Ecclesiasticis sit suprema jurisdictionis autoritas? Id profectò probat tum luminis naturalis, ac supernaturalis Fidei differentia, cui utrique responderet suum proportionatum regimen, tum aperta Christi Domini ordinatio, Oecumenicum Pastorem, cum indefinitè in tali etiam Foro, ligandi & solvendi potestate, pro legis Evangelicæ iatu instituentis.

76. Quibus sic ponderatis, jam facile est, Gersonis mentem, indagare quoad directivam & ordinativam Summi Pontificis supra Reges autoritatem, dum ipsemet subdit, omnes homines, etiam Principes habere subjectionem ad Papam, in quantum contra Divinam & naturalem legem abuterentur suâ jurisdictione, temporalitate, & dominio: hæc namque verbis clarè denotatur virga per Christum Matth. 18. erga delinquentes Ecclesiæ, concessa potestatis & correctoria, & eoque coercitive, ut non nisi per processum, quoad juris naturæ solennitates substantiales legitime formatum, privarentur jure Communionis fidelium, cum ulteriori adhuc (ex sacro contextu) ordine ad quodcumque super terram ligandi & solvendi potestatem, Apostolicâ autoritate exercendam.

ARGUMENTUM II.

77. A Uthor Regalis Sacerdotij argumentatur 2. ab autoritatibus sancti Bernardi Abbatis Clarevallis, Petri Blesensis, Petri Cluniacensis, Alexandri Alesensis, Henrici Gandavensis, Augustini Triumphii, & plurimorum à se allegatorum Theologorum. Divi equidem Bernardi, nec non Alexandri Alesensis, ac Henrici Gandavensis hanc in rem sententia patet ex S. 1. à n. 2.

78. Ita verò ad Cælestinum Papam III. nomine Regina Angliæ Petrus Blesensis natus Gallus scribebat epist. 146. Porro Princeps Apostolorum adhuc in Apostolicâ Sede regnat & imperat, & in medio constitutus est iudiciarius (Anglorum adversus Richardum Regem Angliæ vinculis detentum) rigor, illudque restat, ut exeretis in maficos Pater gladium Petri, quem ad hoc constituit super gentes & Regna Christi. Crux antecellit Casari, Aquilis, gladius Petri gladio Constantini, & Apostolica Sedes Imperatoris potestati.

79. Petrus porò Cluniacensis Abbas lib. 6. epist. 28. ita scribebat: Quamvis Ecclesia non habeat Imperatoris gladium, habet tamen super quoslibet minores, sed & super ipsos Imperatores Imperium. Unde ei sub figurâ Prophetici nominis dictum est. Constitui te super gentes, & Regna, ut evellas & destruas, & disperdas & dissipes, & aridices, & plantas. Quare si non potest occidere, potest evellere, si non potest occidere, potest destruere.

Augustinus Triumphus q. 1. de potest. Ecclesiast. par. 1. art. 7. dicit: Papam eatenus gerere vicem Christi, saltem quantum ad potestatem & Jurisdictionem, ut art. 8. subiiciat, Bonâ temporalia & spiritualia eatenus posse ad tria comparari, nempe ad productionem, ad eorum ordinationem, & ad eorum motionem, atque actionem, ut secundum ista tria ostendi possit, in Papa esse potestatem super omnia, ut falius postmodum exponit, sic concludens tandem: Papa verò, in quo est potestas spiritualis, habebit per ipsam potestatem spiritualem disporre & ordinare de temporalibus. Quibus tam insignibus sacre Theologiæ Doctoribus, ad præsens institutum nostrum dictus Author, circa finem præallegati S. 16. annumerat quàm plurimos alios Theologos, si placeat, sigillatim etiam locis ibi allegatis consulendos.

Reflexio.

81. Reflexionem super hac argumentatione facientem, iterum occurrit mihi præfatus Author, tria notatu digna emphaticè inculcans. Inprimis, quòd omnium scholarum Principes conveniant in nostram sententiam. Ex scholâ namque Franciscanâ Alexandrum Alesensem, & S. Bonaventuram: ex Dominicana SS. Thomam, & Antoninum: ex Augustinianâ Antesignanum Egidium, & beatum Augustinum Triumphum: ex Carmelitanâ Ioannem Baconum: ex Charthusianâ præcipuum doctorem Dionysium; ex insigni, celeberrimæque Sorbonicæ Henricum Gandavensem: ex Societate Iesu Suarez, omnesque ejusdem Societatis Doctores.

82. Deinde omnes, qui ob doctrinam eminentem titulum aliquem, & elogium, maximæque eruditionis characterè sunt consecuti, pariter convenire in nostram sententiam, Hugonem scilicet cognomento Magistrum, Alesensem Irrefragabilem, Thomam Angelicum, Bonaventuram Seraphicum, Egidium Fundamentalem, Mayronem Illuminatum, Gandavensem Solennem, Baconum Resolutum, Gersonem Christianissimum, Doctores.

83. Denique quàm plurimos Sanctis adscriptos in eandem sententiam nostram conspirare, nempe Divum Thomam, S. Bonaventuram, B. Egidium Romanum lib. de potest. Ecclesiast. B. Augustinum Triumphum, S. Antoninum, S. Raymundum lib. 1. tit. de hæreticis. S. Gregorium Magnum, B. Ioannem Capistranum lib. de potest. Papæ. p. 2.

ARGUMENTUM III.

84. A Uthor Regalis Sacerdotij ibidem argumentatur 3. Ecclesia Gallicana non semel, sed aliquoties, & clarissimè potestatem hanc Pontificiam agnovit & professa est. Nempe in Synodo Pontigonensi, de qua Aimonius Rerum Francicarum lib. 5. cap. 33. In Concilij generalibus Viennensi, & Lugdunensi primo. Novissimè hanc ipsam esse Gallicani Cleri doctrinam, contestatus est Gramondus Regij Consistorij Senator, & in Parlamento Tolosanq

uctoritas
cathedra
apostolica
GVI
18.

fano Praeses lib. 1. *hiflor. ad annum 1615. fol. 60. & feq.* Comitia videlicet trium Galliarum Ordinum generalia Lutetiam fuiffe convocata, hoc est, Cleri, Nobilitatis, Tertijque Ordinis, qui ultimis Magistratibus fubalternis, & populo conftat. In ipfo Comitiorum ingreffu tertium Ordinem propofuiffe thefin toties Clero obftrepente agitatam: Nullam effe potestatem in temporalibus fupra Regiam, unquam immediate Deo, debitam coronam à Gallis Regibus, nullis obnoxiam interdicitis. Ubi notatu digna funt ea verba: obftrepente Clero. De illâ thefi pluribus actum, miffosque communibus Tertij Ordinis votis ad Clerum articulos tres: quorum hæc fumma erat: 1. *Sacrilegum effe, Reges unctos Dei quolibet prætextu in necem dare.* 2. *Debitam immediate uni Deo Regum in fubditos potestatem.* 3. *Nullis Sedis Apoftolica interdicitis fubjacere Imperia Regum, fubditosque nunquam f Sacramento fidei exfolvi poffe.* Confenfit primæ propofitioni Clerus, imò perorante doctiffimo Cardinale Perronio, Thefin in tyrannicidas de fide effe, refpondit ex decreto Concilij Conftantiensis Sess. 5. *Alteram de fide negavit.* Difficultatem igitur movit præcipue articulus tertius, vindicabat vir doctus Summi Pontificis in Regum fceptra potestatem certis cafibus: probabat, Romanæ Sedi in Reges hæreticâ labe infectos, fubfcripiffie, quotquot Calvinum antè Theologica tractavere. Contrariam opinionem omninò novam effe, Luthero & Calvino fautoribus, nuper natam, Sacramento vinciri Reges Galliarum, ubi inaugurantur, pellendis Regno fuo hæreticis, fi pejeraverint in hærefin ipfi denegeres, fi fautores hærefiarcharum, fi novi dogmatis assertores: deberi ultionem Vicario Dei, ad quem unum ex lege fpectat perjurij poena. In eam fententiam exactis fæculis itum, iri & hodie paffim, fi Galliam demas. Ex quâ proinde Perronij Cardinalis, & Gramondi difsertatione, pergît dictus Author argumentari, clariffimè elucere, quodd Clerus Gallicanus, perorante doctiffimo Porronio, in ea fuerit fententia, ut crederet: *Opinionem, quæ potestatem Pontifici in Reges negaret, novam effe, Luthero & Calvino fautoribus, nuper natam, tanquam dogma politicum defendi poffe ad summum: eo errore primam fuiffe viam Henrico VIII. Angliæ Regi in hærefin: ex injufto repudio juftè condemnatum, rebelaffe contra judicem suum: non aliud præcinere thefin, quàm rebellionem in folium Petri.*

Reflexio.

85. **R**eflexionem fuper his per nos jam antehac difcuffis facienti, occurrit mihi idem antea citatus Author folidâ fequenti illatione fuâ: Jam, inquiens, prudentum quilibet facile judicaverit, quàm apud omnem pofteritatem Conventui Parifienfi decorum futurum fit, eam propofitionem tanto cum apparatu, curaque, imò graviffimis poenis imperare, quàm fub feleiffimâ & glorioffimâ memoriæ Ludovico XIII. Gallicani cenfuerunt: effe opinionem novam Luthero & Calvino fautoribus, natam, cui veterum nemo fubfcripfit, Recentiorum pauci, quæ Henrico VIII. via in hærefin fue-

rit, quæ apertam rebellionem præcinat in folium Petri, quàm prælo datam, obtento à Rege diplomate, nullâque in Typographum oblitteratum volutere, cui denique in ifdem Comitij omninò contrariam retundè edixerunt, f Sacramento videlicet Reges Galliarum, ubi inaugurantur, pellendis Regno fuo hæreticis obftungi: fi pejeraverint in hærefin ipfi denegeres, fi fautores hærefiarcharum, fi novi dogmatis assertores, deberi ultionem Vicario Dei, ad quem unum ex lege Dei fpectat perjurij poena.

Hæc igitur Ecclefiæ Gallicanæ fub Chriftianiffimâ memoriæ Ludovico XIII. in Comitij generalibus per Gramondam omni exceptione majorem relata, adversus illam omnem fupra Reges jurisdictionem Summo Pontifici adimentem propofitionem cenfura, moderno æque Clero Gallicano merito cordi efflo.

CONCLUSIO.

AB authoritate Theologorum, & fânctæ Ecclefiæ Doctorem prævalidum petitur argumentum, ad præbandam Pontificiam fuper Reges quoad temporalia, tamen *indirectam* duntaxat potestatem.

Explicatur. Cùm enim Patrum, fea Ecclefiæ fânctæ Doctorem, ac Theologorum authoritas in eo fita fit, quodd ex doctrinâ Divinâ, vel etiam fânctitatis notis intrâ Ecclefiam confpicuis, credantur in rebus fidei explicandis ferre judicium, non proprij duntaxat ingenij, fed fupernaturalis gratiæ viribus effortatum. Idcirco magnum inde pondus prædentialis faltem ad fidei affenfum dirigendum credibilitatis eruitur, dum præcipue veritati fub tali authoritate propofitæ ab ipfifmet Theologis concordî confenfu in quodpiam fidei principium fit refolutio; prout in præfenti rei ftatu fieri, ostendent fequentes probationes.

PROBATIO I.

Super authoritates Theologorum, Ecclefiæ fânctæ Doctorem fuprà adductorum reflexiva.

87. **S**i expendantur verba S. Antonini præf. S. 3. n. 68. adducta, nec non Divi Thomæ in Opufc. 20. de Regimine Principum cap. 19. defcripta, manifesta hinc elucet fententia, quodd Papæ jus fit, tum fuper ipfo etiam Imperatore confirmando, vel per hæreditariam fucceffionem defignando, ac etiam deponendo, tum fuper potestate eligendi Regem Romanorum alijs conferendâ, nec non dignitate ifthâc electorali Principibus Germaniæ conceffâ revocandâ, quantum bonus ftatus Ecclefiæ univerfalis, fea populi Chriftiani pax id requireret. At iftud Summi Pontificis jus radicator in eo, quodd dignitatem Imperatoriam pro Occidente Græcis ademptam Sedi Apoftolicæ eatenus vendicârît, ut radicaliter femper adhuc penes iftam fubfiftat, tamen eam primitus fecundum hæreditariam fucceffionem, poftcâ ve-

ro secundum liberam electionem in Carolo Magno stirpem, deinceps vero in Nationem Germanicam transtulerit. Hæc vero Imperatoris super Occidente dignitas à Græcis in Carolum Magnum, indeque in Germanos translatio per dictos sanctos Doctores reducitur in hoc principium, tum quod Papa tanquam Vicarius Christi habeat plenitudinem potestatis pro bono statu Universalis Ecclesiæ, tum quod, cum Papa agat vices Dei, consequenter Imperator sit illius Minister: sic autem principalis agentis, eligere Ministros, & instrumenta ad finem: unde quia Papa habet, universos fideles in præsentem Ecclesiâ ordinare ad pacem ac spiritualem finem, sit consequens, posse, existente causâ justâ, & rationabili, per se ipsum eligere Imperatorem, aut propter populi Christiani, & pacis providentiam, aut propter coercendam hæreticorum, & paganorum audaciam, atque potentiam. Atqui tota hæc ratio jam universalis est erga cunctos Christianæ professionis Reges ex vi characteris in sacro Baptismate suscepti, ad sanctæ Ecclesiæ bonum universale obstrictos.

81. Ipsissima verò isthæc ratio per Divum Bonaventuram lib. de Eccles. Hierarch. par. 2. cap. 1. reducitur ad hoc principium; quod dignitas Clericalis in sua radice penitus spiritualis, merito sit dicenda esse consona Ordini Dominationis, ita illuminantis inferiores Angelicos Ordines, ut ab illis vicissim non illuminentur. Unde infert hic Seraphicus Doctor, quod, sicut spiritus dignitate & officio præcellit corpus, sic potestas spiritualis dignior sit, quam secularis, & ideo bene fortitur nomen Dominationis. Et hinc concludit, Regalem potestatem subjacere potestati & auctoritati spirituali; sicut in 1. Canonica Petri dicitur: Vos estis gens sancta, & Regale sacerdotium. Ex hoc autem infert is S. Doctor, temporale Regnum, velut quoddam adjectum subjacere Sacerdotio in Novo Testamento, quamvis in Veteri Testamento sacerdotium subsuevit Regno, juxta illud Exodi: Elegi vos in populum peculiarem, in sacerdotale Regnum, siquidem Regnum in hoc sacro textu ponatur substantivè, sacerdotium verò adjectivè, sed ac in Novo Testamento, ubi sacerdotium substantivè, Regnum adjectivè ponitur.

82. Ex quo proinde in sacris Litteris fundato discrimine secundum eundem Seraphicum Theologum conficitur, quod Reges in Antiquo Testamento potuerint amovere sacerdotes summos ab officio, sicut Salomon amovit Abiathar 3. Reg. 2. e contra verò in Novo Testamento Sacerdotes & Pontifices ex causâ possint amovere Reges, & deponere Imperatores, sicut sæpius accidit, quando eorum malitia id exigebat, & & Republicæ necessitas sic requirebat. Reducendo igitur hanc Seraphici Doctoris illationem ad principium, quod ab ipsomet prius supponebatur, & ad principium illud, quod à D. Thomâ 2. 2. q. 13. a. 2. ad 1. traditur, nempe potestatem secularem in Novo Testamento subdi spirituali potestati, perinde ac corpus subjicitur animæ, oportet, hinc totum rei momentum reducere ad istud

fidei principium, quod Christus Ecclesiâ suam eatenus munierit Regni cælorum clavibus, ut, quidquid in ovibus suis Oecumenico pastorali officio commissis, ad cælorum tam militans, quam triumphans Regnum est ordinabile, ut sic spirituali quapiam moralitate supervestitum, debeat Summi Pontificis, Petro legitime succedentis indefinitæ ad ligandum & solvendum potestati subiectum esse.

PROBATIO II.

Prioris continuativa.

90. Ex cit. §. 3. n. 78. constat, à Petro Blesensi eatenus in Summo Pontifice gladium Petri reponi, ut sit etiam super Regna, præjudicetque gladio, seu potestati Imperatoris, in vi cujus præminentis Sedes Apostolica super ipsos quoque Imperatores teneat Imperium; uti S. Petrus Cluniacensis habet. Unde Divus Bernardus infert, ipsius etiam Imperatoris gladium materiale subesse Ecclesiasticæ auctoritati, quatenus Summus Sacerdos propriâ manu suum spirituale gladium, suo tamen nutu ac imperio illum imperatorum gladium exercere, ac exercere valeat. Ex vi cujus adeo supereminens spiritualis auctoritatis posse Summum Pontificem instituere, ut sit, & judicare potestatem terrenam, tradunt Hugo de sancto Victore, & Alensis ubi supra allegati. Et hinc Henricus Gandavensis, & Augustinus Triumphus ibidem relati probant, Summum Pontificem esse talem Hierarcham, ut sicut vir, juxta Apostolum 1. Corinth. 2. v. 15. judicet non solum in spiritualibus, sed etiam in temporalibus. Quam proinde Papæ auctoritatem idem Gandavensis optimè reducit in Claves Petro, ejusque successoris à Christo traditas, & duos eidem commissos gladios, sic ut Regnum Universalis Ecclesiæ, tam in spiritualibus, quam temporalibus ad ipsum pertineat; juxta Cap. Omnes. dist. 22. junctâ Glossâ ibi concludente, quod Papa, cui terreni simul & cælestis Imperij Christus per duas Claves commisit, habeat utramque gladium, spirituale ac temporale.

PROBATIO III.

Reflexiva super ipsius Ecclesiæ Gallicanæ præced. §. 1. à n. 8. adducta testimonia.

91. Spero equidem, modernæ quoque Ecclesiæ Gallicanæ Clerum in sensu concordare, cum ejusdem Ecclesiæ suæ Episcopis & Archiepiscopis coram Rege Philippo Anno 1329. & coram Ludovico XIII. Anno 1614. unâ cum Nobilitate, ipsomet etiam Rege ad stipulante, solidissimis in fidei principia reductis fundamentis comprobantibus in publicæ necessitatis casibus Papæ super Reges, in causis quoque temporalibus, quâ spirituali in Regnum cælorum ordinabili moralitate affectis, auctoritatem indirectam.

Hoc saltem pro indubitato teneo, modernum Clerum Gallicanum non minus reverentis, erga Sedis Apostolicæ auctoritatem, ac præmi-

præminentiam habere, quàm professi sint Juris tum *Canonici*, tum *Civiles* periti, quorum hac in re testimonia profert Author *tract. de libertat. Eccles. Gallic. lib. 4. cap. 9.* Juris, inquit, Canonici interpretes, aut tractatores, Ecclesiasticam potestatem in temporalia Principum magis adhuc, quàm Theologi, explicaverunt. Ex quorum infinito propemodum numero paucos tantum Gallos profero.

Guilielmus Durandus Episcopus Mimatensis in *Specul. Jur. particulâ primâ, tit. de Legato. §. Nunc ostendendum, qui est 6. n. 17.* de auctoritate Papæ ita scribit; *Deposit Imperatorem propter ipsius iniquitates, ut Extravag. De re iudicatâ. Ad Apostolicâ. lib. 6. & etiam Reges, ut 15. quæst. 6.* Alius. *Et dat eis Curatores, ubi ipsi sunt inutiles ad regendum. ut Extravag. de suppl. neglig. Prælat. Grandi. lib. 6. n. 32.* Item ipse renovat leges Imperiales, ut in constitutione Gregorij X. Proferendum.

93. Ioannes Monachus è Gallia oriundus in *cap. Grandi. de suppl. neglig. Prælat. n. 4.* sic scripsit; *sed quid ad Papam de Regibus, & eorum Regnis? Videtur immittere falcem suam in messem alienam, quod esse non debet, supra De electio. Venerabilem, in princip. Sed dic, quod Papa in quemlibet habet jurisdictionem, nec est dubium ratione peccati, infra De judicijs. Novit. & in spectantibus ad pacis reformationem. 90. dist. per tot. & vide etiam n. 5. In cap. autem Ad Apostolicâ. de sent. & re iudic. n. 9. notat, quod Papa deponit Imperatorem propter crimen: ut hic: Etiam propter inutilitatem Reges deponit. 15. q. 6. Alius. Etiam ipsis Regibus malè administrantibus Coadjutores & Coadministratores dat. Suprà hoc lib. de suppl. neglig. Prælat. Grandi. Ecclesia etiam Principes compellit exhibere justitiam, 23. q. 5. Administratores. Etiam jurisdictione utitur ex eorum negligentia. Suprà De foro compet. Ex tenore. Oportet enim, ponere unum Principatum, ad quem omnes recurrant. 6. q. 1. In apibus.*

94. Etiam à tempore dissidij inter Bonifacium VIII. & Philippum IV. Regem Franciæ, in quo maximè controversa fuit Jurisdictio Ecclesiastica in temporalia Regum, non solum Doctores Ecclesiasticos, sed ipsos etiam Officiales Regios hanc potestatem confessos fuisse, patet ex *Tractatu De utraque potestate seculari & Ecclesiastica*, qui *Somnium Viridarij* est inscriptus, quem quæ alij Cancellario, alij Consiliario Caroli V. Regis Franciæ tribuunt, & certè in favorem potestatis laicæ scriptum fuisse, constat. In eo tractatu defensor auctoritatis secularis sub nomine Militis sic loquitur; *Concedendum est, quod Principatus Papalis concernit temporalia, prout de necessario concernit spiritualia, cum ab eorum usu, vel abusu surgit peccatum, prout dicunt Textus, ratione peccati omnes causæ spectant ad forum Ecclesiasticum. Cap. Novit. De judicijs. & Cap. Per venerabilem. Qui filij sint legitimi. Tamen principaliter disponendo, & autorizando nihil spectat ad Papam, quantum ad temporalia. Et alibi. Nec debet se (potestas Ecclesiastica) de depositione Imperatorum, seu Regum temporalium intromittere, prout in prioribus plenius fuit dictum, quantumcumque Rex, vel Imperator sit*

dignus depositione propter defectum quemcumque, vel crimen, quod non est inter spiritualia crimina computandum. Et ideo si Imperator, vel Rex committit crimen dilapidationis Imperij, vel destructionis Imperij, seu Regni, aut damnabilis negligentie Imperij, vel Regni, vel Tyrannidis, vel quodcumque aliud, propter quod non immeritò deponi meruit, Papa non debet eum deponere, sed populus, à quo suam recipit potestatem tacite, vel expresse. Excipit, nisi illi, ad quos pertinet, nolent, aut non possent, facere iustitiam complementum. Postea adducens exemplum Pontificum deponentium Imperatores, varias affert responsiones; & allatâ opinione improbatum, quod factum fuerat ab eis, addit; *Fatemur tamen, quod Papa potest transferre Imperium, vel Regnum casualiter, ut quia non est alius superior; vel aliter aut Imperium, vel Regnum est transferendum de gente in gentem propter aliquod crimen spirituale gentis, puta, si gens illa inficiatur hereticâ pravitate, vel ad legem Iudaicam, vel ritum Gentilium, vel sectam aliam converteretur, vel propter aliud simile, vel propter crimen seculare, ut propter negligentiam, aut defectum alium, propter quod etiam iudicio sapientium Gentilium, vel Christianorum gens illa non esset digna alias gubernare. Si transferendum esset Imperium, vel Regnum propter crimen spirituale, dicitur quidem, quod Papa potest jure Divino transferre Imperium, seu Regnum, quia ipse in spiritualibus, & annexis eis, habet plenitudinè potestatis, quantum ad ea, quæ sunt de necessitate faciendâ. Alij dicunt, quod Papa in hoc casu non potest transferre Imperium, sive Regnum, nisi laici fuerint damnabiliter negligentes, vel faventes genti, à quâ necesse est, transferri Imperium, vel Regnum, sed in hoc casu spectat ad Papam, de crimine spirituali cognoscere, & denunciare illis, ad quos spectat, ut ipsum deponant. Quod si noluerint, vel non poterint, jure Divino est devoluta potestas ad Summum Pontificem: & hoc, quia ipse habet plenitudinem potestatis, quantum ad omnia, quæ sunt de necessitate faciendâ. Si verò Imperium transferendum esset de gente in gentem propter crimen aliquod seculare, vel defectum alium, Papa auctoritate propriâ talem translationem non posset facere, nisi illi, ad quos spectaret, damnabiliter essent negligentes. Fatetur ergo Author & quidem frequenter, Ecclesiam posse Principes deponere, saltem pro criminibus spiritualibus, & etiam pro alijs colpis, si negligant ij, ad quos jus illud spectat.*

Ioannes de Selya *tract. de Benef. par. 3. quæst. 8. num. 31.* ita censet, *Papa solus potest deponere Imperatorem. cap. Ad Apostolicâ. De sent. & re iudic. in 6. & no. doc. post. gloss. in Cap. Venerabilem. de Elect. & in Clement. Romani. De jurejur. Præterea facit, quod Papa potest deponere Regem, ut alias deposuit Regem Franciæ, quia erat effeminatus. Cap. Alius. 15. q. 6. Ita ille, licet in Senatu Parisiensi Præses.*

96. Consentit, & amplius illam potestatem explicat in Senatu Tolosano Præses Stephanus Anferrius *tract. de potest. Eccles. super laicis eorum, ac prerogativis Ecclesie, num. 32.* Facit, quod notat Baldus in c. Imperialem. §. fin. 1. col. de prohib. feud. alien. per Feder. ubi dicit, quod, si dominus feudi non recognoscit superioro.

perierem, prout est Rex Franciæ, & Pares Curia
ei nimis favent, Papa cognoscat. Sed dictum huius-
modi debet intelligi in causa ardua, quia sic loqui-
tur allegatum cap. Per venerabilem. num. 52.
117. Papa deponere potest laicum à sua dignitate.
Gloss. in cap. Nullus. 11. quæst. 1. 11. 4. Papa po-
test absolvere laicos vasallos à subiectione Principis
temporalis. Cap. Gavem. De excess. Prælat.
115. Papa potest absolvere aliquem ab obligatione
quæsitâ laico, qui ei non subest quoad temporalem
iurisdictionem, si talis obligatio solam contrahitur
ex fidei præstatione, ut in cap. 4. De iurejur.

77. Ioannes Faber in Senatu Parliensi Cau-
satum Patronus in l. Codicis de Summ. Trinit. &
fid. Cathol. num. 10. Sed de Papa, inquit, non est
dubium, quin sit superior omnibus Christianis, &
in temporalibus, & in spiritualibus: ut plene pro-
bat Hostiensis dicto cap. Per venerabilem.
ver. b. Paulus. Et idem Innocentius dicto cap.
super verbo, non recognovit, quod aliter pro-
batur potest; nam cum Papa sit Vicarius Domini,
cuius est plenitudo &c. & qui est Princeps Prin-
cipum, & Rex Regum secundum Apostolum in princ.
& cui data est omnis potestas Matth. 7. ridiculo-
sum esset dicere, quin in omnibus temporalibus
habeat superioritatem, & potestatem. 12. q. 1. cap.
Præcipimus. Et num. 11. Et cum omnis iurisdi-
ctio in Vicarium transeat. Extra. De offic. vicar.
Quia infra. De offic. ejus, qui vic. alter. ob-
tinet l. 1. Nusquam enim reperitur, quod Domi-
nus concedendo potestatem Petro, restrinxit ad spi-
ritualia. Nullus enim negare potest, quin Iesus ha-
beret omnimodam superioritatem, si exercere vo-
lisset, cum sit Creator, & sic Dominus. N. 12.
Tamen satis credo, quod Papa non se debeat intru-
mittere de temporalis iurisdictione. Imò debet tene-
re gladium in vagina: nisi in casibus, qui tangunt
præiudicium anime, vel iustitiæ subversionem, vel
alias peccatum. Extra. De Judic. c. Novit. De
foro competen. &c. 13. In casibus tamen præ-
missis cum agitur de præiudicio anime, populi &c.
Papa potest, & debet providere: & si necesse sit,
quoscumque Reges deponere, vel interdicare eis ad-
ministracionem; & ex minori causa, quam privatos,
cum eorum fatuitas, vel malitia plus ledat. Ex-
tra. De suppl. neglig. Prælat. c. Grandi per
Archidiacon. & vide Innoc. dicto c. Li. et. Extra.
De foro competen. 96. dist. Cum ad verum.
Extra. De voto, & voti redempt. c. Licet. in fi-
ne. Sic intellige & determina, quod no. in Authent.
Quomodo oport. Episc. & Cler. in princ. coll.

96. Ut inter Theologos, ita & inter Juris-
peritos Catholicos ulque ad hæc postrema
tempora etiam qui iurisdictionem Ecclesiæ su-
per Reges, & Principes in temporalibus an-
gustare conati sunt, eam omnino negare ausi
non sunt. Petrus Gregorius Tholoianus in
varijs Academijs Franciæ successivè Juris ut-
riusque Professor, de Repub. lib. 26. cap. 6.
Quamvis dicamus, inquit, Imperatorem posse
privari tanquam inutilem suo Imperio per Sum-
mum Pontificem, Per venerabilem. De elect.
& similibus. Tamen non sequitur, Papam idem jus habe-
re in alios Reges omnes. Demo tamen causam
Fidei. Et inf. a. Excipio semper, ut aliàs dixi, cau-
sas Fidei, in quibus Principes, cuiuscunque sint li-
beratis, & potestatis, subijcuntur auctoritàtē Sedi

Romanæ; & pro delictis in illis commissis puniri
possunt. Sic tamen, ut, sicut delicta sunt personalia
& non transeunt personis delinquentes, ita nec
pena, quæ delicto debetur, non valet jus successo-
rum in Regno, vel ex consuetudine recepta; vel
ex lege Regni, quæ proximi ordine post deficientes
vocantur. Potest enim qui imperat, per delictum
suum sibi nocere, & se indignum imperio facere,
at non potest præiudicare ei, qui successurus ei est,
etiam eo invito, cum non habeat ab eo, sed à ma-
joribus, vel ex lege familiæ. Et oppositis sibi
authoritatibus Innocentij IV. in Concilio
Lugdunensi relati cap. 1. De homicid. in 6. &
Bonifacij VIII. cap. Statutum. De heret. in 6.
& cap. Felicis. De Pœnis. etiam in 6. responderet.
Quamobrem responderem in prædictis constitutioni-
bus in Principes quoque seculares ex causa peccati
statuere, ut in alijs.

§. IV.

Corollarium.

99. Inferitur. Imputationem indignissimam vi-
deri, ubi de Clero Gallicano dicereur, mi-
nus potestatis erga temporalia in Papa agnos-
cere illum, quam ipsosmet Principes secula-
res. Nam præallegato Authore in cap. 13. ad-
ventente, de tali Summi Pontificis potestate
non dubitabant Principes, quorum exempla
cap. 10. usque ad præsens cap. 13. sunt allata: Non
dubitabant etiam Ludovicus Germaniæ, &
Lotharius II. Austrasiæ Reges, cum Carolus
Calvus Ludovici frater, & Lotharij Patrius
pactis inter ipsos conventis stare recusans, de
invasione aliorum Regnorum cogitabat. Illi
enim ad Nicolaum Primum confugerunt, ut
ejus auctoritate hoc damnum propulsari cura-
rent; Oportet propterea, inquiebant, vestra au-
thoritatis iubar propter generalem sollicitudinem
nostros invadere fines, ut, quod nulla pœnis sceler-
ra, nulla movent fraternæ charitatis viscera, nulla
nectunt consanguinitatis ligamenta. Apostolica In-
vestitura ad censuram Ecclesiasticam venire compellat.
Omitto, quæ referunt Historici Gallicani de
Philippo II. Anglorum Rege, à cuius obedi-
entia subditos absolverat Romanus Pontifex,
bellum indicente, atque Ottonem Imperato-
rem a Papa deponi procurante, & de Philippo
III. Petro Aragoniæ Regi, à cuius obedi-
entia subditos exemerat Martinus IV. etiam bel-
lum inferente.

100. Justinus II. Imperator Cosroæ con-
querenti de receptis Perlamenis Christianis
ab eo se se subducentibus; Quotiam, ut ait E-
vagrius, qui rem narrat lib. 5. cap. 7. à ceteris
Perfis miserè, & potissimum Religionis sue
gratia vexabantur, justam putavit exculatio-
nem afferre, cum respondit; præstitum pœ-
næ tempus effluxisse, nec fas esse, ut Christiani Chri-
stianos in tempore belli ad se confugientes desertos
esse patiantur. Quid igitur? nonne melius est,
ut fideles Principibus non se subtrahant,
etiam si iustam habeant causam (ut si Religionis
sue gratia vexati Christiani ad Christianos con-
fugiant) nisi accedente Ecclesiæ auctoritate?

authoritas
alexandra
apostolica
GVI
186